

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Изх. № ЕО-7- 3 / 02.04.2024 г.

ДО
Г-Н РУМЕН РАДЕВ
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА
1000, гр. София, ул. „Триадица“ № 8

На Ваш изх. № Е-04-20-31/16.02.2024 г.

КОПИЕ:
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Относно: Уведомление за изготвен проект на Стратегия за устойчиво енергийно развитие на Република България до 2030 г., с хоризонт до 2050 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,

Във връзка с постъпило с вх. № ЕО-7/19.02.2024 г. на Министерство на околната среда и водите (МОСВ) уведомление по чл. 8, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО, обн., ДВ, бр. 57/2004 г., изм. и доп.) за изготвен проект на Стратегия за устойчиво енергийно развитие до 2030 г., с хоризонт до 2050 г., Ви информираме за следното:

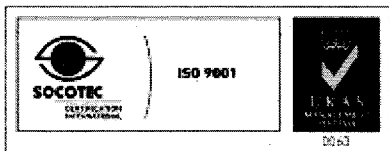
I. По отношение на изискванията на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда (ЗООС):

Стратегията за устойчиво енергийно развитие на Република България до 2030 г., с хоризонт до 2050 г. отразява концепцията и политиките за развитие на енергийния сектор, отчитайки актуалната европейска рамка за енергийна политика и световните тенденции в развитието на новите енергийни технологии.

Стратегическите цели за развитие на българската енергетика са:

- Сигурност на енергийните доставки и мрежова инфраструктура;
- Устойчиво използване на местните енергийни ресурси;
- Декарбонизация, демократизация и децентрализация;
- Енергийна ефективност;
- Интегриран и либерализиран пазар на енергия и енергийни ресурси;
- Нови технологии, иновации, научни изследвания и образование.

Стратегията за устойчиво енергийно развитие на Република България до 2030 г. до 2030 г., с хоризонт до 2050 г. се разработва за област „енергетика“, попада в областите по чл. 85, ал. 1 от ЗООС, очертава рамка за бъдещо развитие на инвестиционни предложения по Приложение № 1 и № 2 от Закона и на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредбата за ЕО*, подлежи на процедура по задължителна екологична оценка (ЕО). Тъй като Министерския съвет одобрява Стратегията за устойчиво енергийно развитие, компетентен орган по

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940.6194, Факс: +359(2) 986 25 33

екологична оценка, предвид разпоредбата на чл. 4, т. 1 от *Наредбата за ЕО*, е **министърът на околната среда и водите**.

Процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури по изготвяне и одобряване на стратегията. Съгласно разпоредбата на чл. 82, ал. 4 от ЗООС, влязло в сила Становището по ЕО е задължително условие за последващото одобряване на стратегията. Органите, отговорни за одобряване и прилагане на стратегията, се съобразяват със Становището по екологична оценка и поставените в него условия, мерки и ограничения.

Докладът за ЕО на стратегията следва да бъде възложен за разработване от възложителя на колектив експерти с ръководител, съгласно изискванията на чл. 16 от *Наредбата за ЕО*.

Във връзка с горното, поставяме следните изисквания към обхвата на доклада за ЕО на стратегията:

1. ЕО трябва да съдържа най-малко информацията по чл. 86, ал. 3 на ЗООС, в съответствие със степента на детайлност на стратегията.

2. Да се разгледа евентуалното развитие на аспектите на околната среда без прилагането на стратегията (т.нар. „нулева“ алтернатива).

3. Да се анализират вероятните значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, в т.ч. вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици от осъществяване на предвижданията на стратегията, **в т.ч. и по отношение на територията на други държави**.

4. Да се предложат адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяването на стратегията върху околната среда. Мерките да бъдат мотивирани, в т.ч. и по отношение на очакваните резултати от прилагането им. Същите да бъдат представени като:

- мерки за отразяване в окончателния вариант на стратегията;
- мерки за изпълнение при прилагане на стратегията.

5. Да се предложат мерки и индикатори за наблюдение и контрол на въздействията върху околната среда при прилагане на стратегията. Мерките следва да са съотносими с подробността на предвижданията на стратегията, като за всяка мярка се посочат измерими индикатори за наблюдението и контрола на въздействията върху околната среда. За всеки индикатор следва да се посочат мерна единица и орган, отговорен за наблюдението и контрола.

6. Да се ползват указания и методики за стратегическа ЕО, публикувани на интернет страницата на Европейската комисия: (<http://ec.europa.eu/environment/eia/home.htm>) и на интернет страницата на МОСВ (<http://www.moew.government.bg>), в раздел /Превантивна дейност/Екологична оценка/.

II. По отношение на изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие:

Проектът на Стратегия за устойчиво енергийно развитие до 2030 г., с хоризонт до 2050 г. попада в обхвата на чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС, обн., ДВ, бр.73/2007 г., изм. и доп.)* и подлежи на процедура по **оценка за съвместимостта** му с предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000 по реда на чл. 31, ал. 4 във връзка с ал. 1 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)*.

Проектът на Стратегия за устойчиво енергийно развитие до 2030 г. с хоризонт до 2050 г. е с национален обхват и действа на цялата територия на страната.

Извършена е проверка за допустимост съгласно чл. 36, ал. 2 от *Наредбата за ОС*, според която проектът е допустим при съобразяване с:

- режимите на защитените територии, определени със *Закона за защитените територии*, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление и

- режимите на защитените зони, определени със заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление.

След преглед на представената документация и на основание чл. 36, ал. 3 от *Наредбата за ОС*, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, е направена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която Проектът на Стратегия за устойчиво енергийно развитие до 2030 г. с хоризонт до 2050 г. **има вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от екологичната мрежа *Натура 2000*, поради следните **мотиви**:

1. Проектът на Стратегия за устойчиво енергийно развитие до 2030 г. с хоризонт до 2050 г. е рамков документ с национален обхват, който отразява политиките на Р България за развитие на енергийния сектор чрез включване на следните дейности: изграждане и разширение на съоръжения за добив на енергия от възобновяеми източници (ВИ) чрез увеличаване на електрическа енергия, произведената от слънчева и вятърна енергия; използване на водни ресурси – изграждане на нови ПАВЕЦ „Батак“ и ПАВЕЦ „Доспат“; внедряване на съоръжения за съхраняване на електрическа енергия (вкл. батерии и помпеноакумулиращи водноелектрически централи); разширяване и надграждане на мрежовата инфраструктура – развитие на електроенергийната мрежа, водородопреносна мрежа, топлопреносна мрежа; нефтопровод от пристанище Александрополис до района на Бургас; повишаване на капацитетите за междусистемната свързаност; широкомащабно внедряване на водорода; приоритетно изграждане на нови ядрени мощности на площадката на АЕЦ „Козлодуй“; реализация на концепциите за дългосрочно управление на отработеното ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивните отпадъци (РАО); въвеждане на малки модулни реактори (ММР); трансформация на въглищните региони в страната като частична подмяна на горивната база и смесване с биомаса, внедряване на нови технологии за съхранение и производство на електроенергия от ВЕИ, внедряване на технологии за улавяне на въглероден диоксид (CO₂); развитие на водородните технологии и механизмите за производство и доставка на водород; въвеждане на иновативни технологии, използващи геотермална, хидротермална и слънчева енергия, както и използване на биомаса и отпадъци (битови и индустриални) за централизирано и локално производство на топлинна енергия; увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници чрез инвестиции в мащабно и разпределено производство на възобновяема енергия, съчетано с изграждане на система за съхранение на енергия във всички технологии - офшорна вятърна енергия, плаваща слънчева енергия, енергия от отпадъци. Постигането на поставените цели ще се осъществи чрез изпълнение на планираните дейности, които ще засегнат защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, определени по чл. 6, ал. 1 от ЗБР, за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и за опазване на дивите птици.

2. Стратегията за устойчиво енергийно развитие е с хоризонт до 2050 г., което предполага дългосрочно съвместяване на съществуващи и бъдещи дейности при използване на енергийните ресурси (ВИ – слънчева, вкл. плаваща слънчева енергия, вятърна, вкл. офшорна вятърна енергия, водни ресурси; водород, биомаса, ядрена енергия, въглища, природен газ, енергия от отпадъци и др.), което предполага възможни преки и косвени отрицателни въздействия върху защитени зони от мрежата „Натура 2000“.

3. Постигането на климатична неутралност на българската енергетика до 2050 г. е основна цел, която изисква дълбока трансформация на националния енергиен баланс към източници с ниски емисии на парникови газове. България ще декарбонизира електроенергийната си система чрез развитие и изграждане на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници (ВИ). В проекта на Стратегия за устойчиво енергийно развитие до 2030 г. с хоризонт до 2050 г. е предвидена национална цел за дял на ВИ в брутното крайно потребление на енергия до 2030 г. да е 34,1 %. Така определената национална цел следва да бъде постигната чрез увеличаване на потреблението на енергия от ВИ и в трите сектора - разпределена по сектори – 42,2 % дял енергия от ВИ в сектор

електрическа енергия, 45,5 % дял енергия от ВИ в сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане и 13,2 % дял енергия от ВИ в сектор транспорт. При постигането на тази цел, както и на другите поставени цели в стратегията, са възможни преки и косвени отрицателни въздействия върху защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и за опазване на дивите птици, както следва:

- увреждане, унищожаване и трайна загуба на природни местообитания и местообитания на видове, включително на птици, предмет на опазване в защитените зони, в резултат от строителството и експлоатацията на енергийните съоръжения;
- фрагментиране на природни местообитания и местообитания на видове, включително на местата за почивка, хранене и ношувка на птици, предмет на опазване в защитените зони, както от реализирането на енергийните паркове, така и от изграждането и експлоатацията на съпътстващата ги инфраструктура;
- трансформация на природни местообитания и местообитания на видове, вкл. на птици, поради навлизане на рудерални/синантропни и инвазивни видове растения и животни, вкл. и поради изменения във физикохимичните им характеристики;
- трайна промяна на ключови елементи на защитените зони чрез продължително безпокойство на видовете, вкл. птици, с последващи промени във видовия състав, числеността, структурата и плътността на популациите им;
- възможна неблагоприятна промяна в природозащитния статус на горските природни местообитания поради използването им като източник на биомаса;
- създаване на траен и непреодолим бариерен ефект миграционни придвижвания (хранителни, размножителни, сезонни, вертикални, хоризонтални) и прекъсване на биокоридорни връзки, както и трайни изменения/загуба на елементи на ландшафта;
- продължителен кумулативен и синергичен ефект върху ключови елементи на защитените зони, предвид засиления антропогенен натиск.

4. Проявлението на посочените по-горе отрицателни въздействия са предпоставка за нарушаване на целостта на защитените зони и до прекъсване на функционалните връзки между тях, до забавяне/възпрепятстване на постигането на специфичните консервационни цели на зоните.

5. Възможни са кумулативни въздействия върху защитените зони и предмета на опазване в тях в резултат от сумарното въздействие на предвидени в Стратегията за устойчиво енергийно развитие на Р. България до 2030 г. с хоризонт до 2050 г. и ефекта от други минали, настоящи (реализирани до момента ВЕЦ, ВтеЦ, ФЦ, ТЕЦ, АЕЦ, геотермална енергия, използване на биогорива, газообразни и твърди горива, газопреносни системи, електропреносни системи и др.) и/или очаквани бъдещи планове, програми, проекти/инвестиционни предложения.

На основание гореизложеното и съгласно чл. 34, ал. 1 от *Наредбата за ОС* към доклада по ЕО като отделно приложение следва да се включи доклад за оценка на степента на въздействие (ДОСВ) на Проект на Стратегия за устойчиво енергийно развитие до 2030 г. с хоризонт до 2050 г. върху защитените зони. При разработването на ДОСВ да се има предвид следното:

1. Докладът да следва структурата, посочена в чл. 23, ал. 2 от *Наредбата за ОС*.
2. Описание и оценка на настоящото състояние на защитените зони, въз основа на количествен анализ на усвоените/увредените територии, чрез описание и оценка на всички съществуващи обекти, планове, програми, проекти или инвестиционни предложения до момента, вкл. защитени зони с висок кумулативен ефект от изградени ВЕЦ, ВтеЦ, ФЦ, ТЕЦ, АЕЦ, газопреносни системи, електропреносни системи и др. и планирани енергийни съоръжения.
3. Анализ на потенциала на ресурсите в страната за добив на енергия от всеки един от видовете ВЕИ спрямо защитените зони и ключовите им елементи, включително и анализ на възможността, да бъде постигната националната цел от 34,1 % ВЕИ до 2030 г. без да се включват териториите на защитените зони в България при териториалното планиране на

енергийните съоръжения. Въз основа на анализа да се предложат зоните, в които съществува най-малък риск от потенциални конфликти с мрежата „Натура 2000“ (напр. чрез карти на чувствителни територии за реализиране на ВЕИ);

4. Да се идентифицират и анализират видовете въздействия върху структурата, функциите и природозащитните цели на опазване в защитените зони, повлияни от реализирането на заложените в стратегията цели, с цел да се установят чувствителни или уязвими области или други потенциални рискове или конфликти със защитени зони по „Натура 2000“, така че те да могат да бъдат взети под внимание на по-късен етап от процеса на планиране на конкретни инвестиционни предложения.

5. Да се анализират очакваните въздействия от реализиране на съоръжения за офшорна вятърна енергия и съоръжения за плаваща слънчева енергия върху предмета и целите на защитените зони. Въз основа на анализа да се предложат територии, в които съществува най-малък риск от потенциални конфликти с мрежата „Натура 2000“.

6. Да се оцени въздействието от продължаващо развитие на възобновяеми хидроенергийни мощности, вкл. помпеноакмулиращи водноелектрически централи, като се вземат предвид тенденциите за промяна на климата и се отчетат очакваните въздействия върху околната среда и биоразнообразието.

7. Да се анализират очакваните въздействия от изграждане на водородопреносна мрежа, разширяване на газопреносната и електропреносната мрежа и да се предложат мерки, гарантиращи опазването на природни местообитания, популации и местообитания на видове, включително птици, предмет на опазване, предмет на опазване в защитените зони.

8. Да се оцени въздействието от въвеждане на малки модулни реактори (ММР) като се идентифицират областите на индустриално приложение на ММР, въвеждане на иновативни екологични технологии, вкл. улавяне, използване и съхранение на водород, както и системи за съхранение на електрическа енергия вкл. батерии.

9. Да се оцени въздействието от използването на биомаса и отпадъци (битови и индустриални) за производство на енергия върху биоразнообразието;

10. Да се предложат смекчаващи мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните въздействия от прилагането на стратегията върху защитените зони. В случай на констатирани отрицателни въздействия върху защитени зони, да се проучат, анализират, оценят и препоръчат **алтернативни решения** (по смисъла на §3, т.7 и т.8 от Допълнителните разпоредби на *Наредбата за ОС*).

11. Да бъде извършена оценка на очакваните **„кумулятивни въздействия“** по смисъла на §3, т.10 от Допълнителните разпоредби на *Наредбата за ОС* върху защитените зони и предмета на опазване в тях в резултат от сумарното въздействие на всички предвиждания, заложи в стратегията.

12. При установено наличие на обстоятелства по чл. 33 от ЗБР, да се предложат компенсиращи мерки по смисъла на чл. 34 от същия закон.

13. Да се приложи **актуален картен материал** (на хартиен носител и в цифров вид-и във формат ESRI shape file или ESRI filegeodatabase в координатна система WGS84 UTM 35N), който да визуализира както рисковите райони, така и възможностите за разположение на различните видове енергийни съоръжения на територията на страната.

14. За определяне на степента на въздействие на проекта на стратегия да бъдат използвани количествени оценки за очакваните загуби или влошаване на състоянието на местообитания (площ) и видове (численост и плътност на популациите), предмет на опазване в защитените зони спрямо представеността на местообитанията и видовете в съответните защитени зони и в мрежата от защитени зони като цяло съгл. чл. 32, ал. 2 от ЗБР. В случаите, когато това не е възможно, оценката да бъде извършена въз основа на принципа „най-лошия вероятен сценарий“.

Оценката за степента на въздействие трябва да бъде възложена на експерти с компетентност, съобразена с предмета и целите на опазване в защитените зони и отговарящи на изискванията на чл. 9, ал. 1 от *Наредбата за ОС*. Предвид характера на стратегията в

оценката да бъдат включени и експерти в областта на енергийния сектор, които да участват при определянето на изпълними смекчаващи отрицателното въздействие мерки.

Предвид разпоредбата на чл. 36, ал. 6, т. 4 от *Наредбата за ОС*, Ви уведомяваме, че подробна информация и публичен достъп до данните за защитените зони, процедурите за оценка на съвместимост и свързани с тях документи са налични на интернет страницата <https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/Natura2000ProtectedSites>, където може да се намерят данни и за видовете и местообитанията, предмет на опазване в зоните.

III. Указания за последващи действия, които да се предприемат за извършване на процедурата по ЕО, в т.ч. ОС:

1. Министерство на енергетиката следва да организира консултации по чл. 19 от *Наредбата за ЕО*. Да изготви и консултира с МОСВ **схема за провеждане на консултации** с обществеността, заинтересувани органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от реализирането на предвижданията на Стратегията за устойчиво развитие до 2030 г., с хоризонт до 2050 г. Съобразено с Глава четвърта от *Наредбата за ЕО*, схемата е необходимо да включва:

- Задължителни консултации в процеса на изготвяне на ЕО, в т.ч. за определяне на обхвата на оценката с МОСВ (на основание чл. 19а, т. 1 от *Наредбата за ЕО*, Министерство на здравеопазването (МЗ) – относно съдържанието и обхвата на оценката на здравно-хигиенните аспекти на околната среда и риска за човешкото здраве (на основание чл. 19а, т. 2 от *Наредбата за ЕО*), Басейнови дирекции, 15-те Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) и други специализирани ведомства и заинтересована общественост по Ваша преценка, предвид спецификата на стратегията (на основание чл. 19а, т. 3 от *Наредбата за ЕО*);

- Консултации по изготвения доклад за ЕО и проекта на стратегията по реда, определен с чл. 20, ал. 1 и ал. 3 от *Наредбата за ЕО*.2. Министерство на енергетиката или експертите, на които е възложено изготвянето на доклада за ЕО, да **изготвят задание за определяне на обхвата и съдържанието на оценката на доклада за ЕО** при съобразяване на указанията от т. I на настоящото писмо. При изготвяне на заданието да **бъде разгледана и вероятността при прилагането на стратегията да се очаква значително въздействие върху околната среда на територията на други държави с цел съобразяване на необходимостта от провеждане и на процедура по ЕО в трансграничен контекст предвид задълженията на страната ни по международно, европейско и национално законодателство.**

Следва да се има предвид получено писмо от Република Австрия от 25.05.2023 г. в което е посочено, че „*Други планове и програми могат значително да засегнат Австрия, особено когато плановете/програмите съдържат информация/изявления относно въпроси, свързани с ядрената енергия...*“. В тази връзка, от страна на Република Австрия е изискано да бъде нотифицирана съгласно чл.7 от Директивата за Екологична оценка и чл. 10 от Протокола за стратегическа екологична оценка към Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст. Предвид гореизложеното и предвижданията в представената документация, България ще нотифицира освен Република Австрия, и Румъния, Република Гърция, Република Сърбия и Република Северна Македония. За тази цел е необходимо да представите в МОСВ попълнена нотификация на английски език в работен формат. Бланката е достъпна на следния адрес:

<https://unece.org/environment-policy/environmental-assessment/format-notification-under-protocol>

3. Изготвената **схема за провеждане на консултации и заданието за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за ЕО да се представят в МОСВ във връзка с разпоредбите на чл. 19, ал. 3 и чл. 19а, т. 1 от Наредбата за ЕО**.4. Едновременно с действията по предходната точка, **заданието за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за ЕО следва да предоставите за становища и на МЗ, 4-те Басейнови дирекции, 15-те РИОСВ,**

и останалите специализирани ведомства и заинтересовани организации и общественост, които определите в схемата за провеждане на консултации.

Процедурата по ЕО, съвместена с оценка за съвместимостта на проекта на Стратегия за устойчиво енергийно развитие на Република България до 2030 г., с хоризонт до 2050 г. завършва с издаване на становище по ЕО.

Съгласно чл. 1, ал. 5, т. 3 от *Тарифата за таксите, които се събират в системата на МОСВ*, при внасяне на искане за издаване на становище по ЕО следва да заплатите такса в размер на 600 лв. и да представите информация за датата и начина на внасянето ѝ. Заплащането на таксата следва да извършите по банков път по сметка на МОСВ:

IBAN BG35 BNBG 9661 3000 1387 01

BIC BNBGBGSD

Информираме Ви, че на основание чл. 7а, ал. 5 от *Наредбата за ЕО*, процедурата по ЕО се прекратява, ако повече от 12 месеца от датата на получаване на настоящото писмо не са изпълнени дадените указания.

ЮЛИЯН ПОПОВ

Министър на регионалните среди и водите

